

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De nocume[n]t[is] ocij viciosi. Ser. LXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

Speciali i se loci dar diabolo

Ocio fac se qñ receptaculū oim sordidū

Quiescit qñ laboradū ē. s. i. pñti

Diligite illō vñ di maledictōez scurrū

Prīa stulticia ociosi ē q ipē i se locū dar dia

bolo. Et pñt hīpē ē idign⁹ oi loco pter qñ ifer⁹

no. pñt ei loc⁹ ociosi ē ifer⁹: sic ⁊ diaboli. Et

hī pōr ondi. Ocios⁹ em̄ n̄ recipiet i celo. qz celuz

solū dabit oparij⁹ i vinea dñi: fm̄ illō Mar. xij.

Uoca opari⁹ z red. ill mer. Secō i paradiso ē

trēstī n̄ recipiet. qz Bñ. ij. sēpētū ē. Tulī dñs

de⁹ hoim. s. d agro damasceno i q creat⁹ fuit.

z postuē eū i paradiso voluptat⁹ vt oparet⁹: nō vt

ibide cēt i ocio. Quis labor an̄ peccm̄ n̄ erat boi

penal siue fatiga. Et si qñ diceret: qre de⁹ crea

uit adā eē paradisu: z postea locauit eū i paradisu

nūqd̄ meli⁹ fuisse pmo cū in paradiso crearet⁹: sic

z Euā. Rñr breuitē q̄ iō factū ē: vt sciret hō se

locū illū paradisu hēre ex gr̄a nō ex nā. Tertio ocio

osus ē n̄ recipiet in purgatorio. fm̄ illō ps. In

labore hoim̄ n̄ s̄r: z cū hoib⁹ n̄ flagellabūt. Oci

osi n̄ laborat cū hoib⁹: z iō nō flagellabūt cum

hoib⁹ i purgatorio: s̄z cū dñō i inferno. Quar

to ocios⁹ n̄ ē dign⁹ eē i mōdo isto. Un̄ Lu. xij. d̄ si

culnea sterili d̄. Succide eā: vt qd̄ ē trā occu

pare. Sic q̄ ficulnea ifructuosa nō fuit diḡ trā

occupare. sic nec ocios⁹ q̄ nullū fac fructū boni

opis. Cōcludit q̄ q̄ solū i inferno digni s̄ eē oēs

osi. fm̄ illō Mar. iij. Dis arbor q̄ nō fac fructū

bo. exci. z i ig. mitet. Idē hī Mar. vij. Incon⁹

grū ē ei ociosū eē: z d̄ aliō labore victū q̄rere

rij. q. j. Ecclias. h. Trē dñs. Sed p̄hdoloz p̄les

nūc sūt ociosi q̄ vult labore occupari. Et tales

nō curāt q̄qd̄ faciāt: vt sic i ocio victū hēre vale

ant. sequūt sepe furta/latrocinia: z sic de alijs.

Jo. i. cōtē interrogat vñ viueret: z ab aliōz

societate tāq̄ republice offēsores excludēdi.

Secōda stulticia ociosi: qz fac se qñ receptacu

lū oim sordidū. Un̄ Bern. Dim̄ rērationū z cor

gitationū malaz z iuriliū sentina est ociosū. In

lū ē oim sentina sordes recipiunt i nauib⁹ marinis. sic

cor ociosi qñ oēs sordes recipit vicioz. Un̄ i vi

raspāt. dixerūt seniores: opantē monachū de

monē vno pulsari. ociosū hō inuēt⁹ spiritib⁹ d̄

vastari. S̄z h̄ ociosū possit eē origo oim viciozū

p̄ mlires. iij. Reg. xj. Qui occasio fuit ocium

Docta etiā dr. Querit egist⁹ qre sit fact⁹ adul

ter. In p̄mptu eā ē: qz desidi⁹ erat. De vbo

rate hō z curiositate dr apl⁹. s. ad Tim. v. Ado

lescētozes viduas deuita. Et subdit. Ociose.

discāt em̄ circūire domos. nō solū s̄t ociose: s̄z

z vboze z curiose loq̄ntes q̄ n̄ opz. Decapls.

De nugl hō dr b. Bern. Ociositas ē m̄ nuga

rū: noua ca h̄tū. De supbia hō p̄z ex illo ps

In labore hoim̄ n̄ sūt zē. Et seq̄t. iō cenuit eos

supbia. Tercia stulticia ociosi ē: qz ipē quis

escit qñ laboradū eēt. s. in pñti. Et iō laborabit

qñ erit descendū. s. i futuro. In q̄ silis ē diabo

lo. q̄ Esa. xij. dr. Sedebo i mōde testamēti in

lacerib⁹ aq̄lonis. Ubi dr Ber. O ipudēs z imo

p̄udēs: militamiliū mīstrāt ei: z deciescētē. m̄

lia assiste. ei: z tu sedere p̄sumis. Nūqd̄ iste lo

cus labor⁹ ē. Job. v. Homo nascit ad labore z

auis ad volādū. Un̄ dicitū ē Adē p̄ peccm̄. In

sudore vult⁹ rui vesce. pa. rno. Sc̄n. iij. q. d. n̄ i

ocio vlt̄ qere. Quarta stulticia ociosi ē: qz ipē

diligite illō vñ maledictōez scurrū. qd̄ p̄z ex il

lo: qz dñs vidēs arborē fieri q̄ n̄ hēbat fructū: s̄z

trā folia: maledixit eā di. Nūq̄ ex te fruct⁹ na

scat⁹ i sempitēnū. z arefacta ē p̄tinuo. Mar. xij

Ex p̄missis q̄ p̄z q̄nēt sit ociosū cuiuber hoī de⁹

restādū z fugiendū p̄ stulticias iā enūerata

Et hñ stult⁹ ē ociosus: qz refugit illō qd̄ ē iocū

ditas z sanitas tā aie qz corpis: vicz moderatū

labore. Qui ḡ ocios⁹ ē vult certe n̄ sibi. s̄z pot⁹

sibi h̄p̄i ē dānosus ex p̄missis. neqz vult ē p̄mō

neqz deo: qz nullū fructū boni opis fac. q̄ solū

diabolo vult est z placēs: ad lucrādū sibi amias.

Alia d̄ ocio refuabo vsqz i seq̄ntē h̄mōem. Ro

gem⁹ ḡ deū vt ab hac ocij stulticia nos liberet:

quā hīc opemur in vinea dñi: vt fructū cernē

vite p̄sequamur. Amen.

De nocumēt ocij viciofi. Ser. LXII.

Mltā maliciam

docuit ociositas Eccl. xxxij. In p̄cē

dētī fm̄de audist⁹ aliq̄ ex q̄b⁹ ocios⁹

cuitib⁹ hoī ē fugiendū salte ociosū viciōsū: qñ sic

peccm̄ ventale z qñ mortē. q̄ ē stulticia hō i

currit ex ocio zē. Nūc i pñti fm̄de intēdo dice

re ad huc d̄ plib⁹ mal⁹ q̄ sequūt ex ocio. p̄ q̄ me

rito ociositas ē fugiēda: qz multa mala docuit

Juz̄ thēa. Pro gr̄a Ave ma. Mltā mal:

docuit ociositas vbi s̄. Circa h̄ba thēas ē

adūredū: qz q̄uis doc. mltā scribit z enūerant

ex ocio p̄uicētia. artū ne tedio charitates vīas

afficiā: pauca ex mlt⁹ q̄ magis mibi p̄siderāda

vident⁹ z fugiēda dicere intēdo. Et sūt seq̄ntia

Displicētia h̄tū: siue p̄uicētatē. qz ociosū

est p̄rariū oimni virtuci

Barulratē: z iuriliū h̄boz m̄t̄plici

Ociosū Detractōez fractā piculosa m̄ (carē

inducē Obligarōez rōnis faciēde de minimis

Regnoz p̄limoz deuastationē

Fortissimoz debellationē

Adā qre

creat⁹ est

ex padisū

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

sum

B

B

De Documentis ocii

ociositas
pau vir
turi

Prius ocium inducunt displicentia fructus: quod sic patet. Nam cum opera fructus sint difficilia et laboriosa. h. i. Et h. Ociositas vero sit mollis et remissa ac receptiva et laboris impatiens: ideo est fructus parva: quod diuino amoris a quo ois fructus formatur est inimica: quod amor dei nunquam est ociosus. Opus enim magis si est: si autem operari negligit amor non est. ut dicitur Beatus. i. omel. peregrinatio. Et ideo si diuinus amor cum ocio non est: neque aliquid alia fructus cum ipso esse potest. Et per hoc ociosus habet displicentiam in fructu. Et quod tunc sequitur: quod ociosus habet defectum salutis: quod ubi non est fructus non potest esse salus. Deficit enim ex ocio salus corporis: ut dicitur Qui. de ponto. Et ex his ut ignauus presumit ocia corporis. Et capiuntur vi

Exempli

ciuium mouentur a quibus: quod a quibus stas putreficit. Et Seneca in li. declamationum. Non vides quod mora facit corpeat: et igni agitata frusturatur. q. d. facit accessa si non moueat extinguatur: sic et mollis vires ocii. Et Beatus cetera dicit. Caro per se quod autem humana natura est veluti ferrum: quod si non exercetur rubigine presumit: deficit et salus mens ex ocio: quod si se exercendo intelletus vigoratur. et ad amplius intelligendum et cognoscendum apparet. ut patet. iij. d. aia. ocioso vero effeminatur et irascitur. Et ideo licet cum penali labore scia acquiratur. sic dicit Hugo postillator. Studium est labor maxime: quod quis nihil sit simili ocio. magis tamen illa pena est operanda quam quod animus ocio corrumpatur. Sic se fecisse Seneca. facit in quodam epistola di. Nolo mihi male esse quam mollis. si mollis es paulatim effeminatur atque. atque in similitudine ocii sui et pigricie in quod iacet. soluit. Quod autem ocium repugnat fructui patet. Prius ex eo: quod fructus generatur ex frequentia bonorum operum. h. i. Et h. quod est ociosus quod si non exercitur in bonis operibus. Secundo ex eo: quod ois fructus si dicitur placere deo: operum quod sit formata charitate. charitas autem non potest esse ociosa: ut dicitur Beatus. Jo. b. Berni. semper occupatur inueniebatur: aut legendo: aut scribendo: aut orando: aut psallendo: aut meditando ut per laborem in terreno sensu ad excelsa clausi redderent. Idem habet de beato Antonio: de quo legitur: quod cum oraret dominum quod consideret ei quomodo saluaretur: vidit angelum sibi similem orationi incubentem: et post ad opus manuum surgere et huiusmodi successiue facientem et dicentem. Fac et saluaberis.

B

Secundo ocium inducunt garrularitas et scurrilitas: et verborum multiplicatio. Nam cum quod ocia: de quibus habet re accedat: et sui reddi solatiu quod garrularitas et verborum inuulsiu multiplicat. Hinc ait Berni. in li. d. p. ad Euge. Et in flo. li. vj. c. xi. quod ociositas est in nugari. tunc enim recitant fabule: tunc describunt regiones terre: tunc placent norant ecclesiastici et seculares domini: tunc ac incole: tunc et religiosi: tunc dicitur tunc scilicet et clerici. Et quod alii vident: quod multa loquitur sine necessitate multa mentit: tales sunt ociosi. quod coram principibus et dominis terre assistunt: et suis garrulariis illos delectare cupientes: in multis diebus verborum multa merentur. Sed audiatur tales ociosi quod de eis dicat propheta in psalmo. Perdes oes qui loquuntur mendacium. Et iterum. Non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. Sed et audiatur principis et domini spirituales et seculares. quod sapientes de eis dicat: quod sic loquentes libenter audiant. p. r. r. r.

ociositas
est malum
garr.

Princeps qui libenter audit verba mendacium: ois mistros ipsius habet. Tercio ocium inducunt detractione fratrum: quod veritas est valde periculosa. Nam cum quod ociosus viuere ociose solet aliorum vitam norare. defectus et aliorum mores describere: singula in per exponere: quia bis oia solent sibi displicere: cum nec ipse sibi possit placere. ociosus cum laborat fastidio sui. Et si ociosus seipsum odit et propria vitam detestatur. multo magis aliorum facta sibi displicent: et ea per detractionem annullare conatur. Hoc tamen Anselmus in li. d. sicut. di. Detractionis vitium maxime ex ociositate solet nasci. Dum enim ociosi veniunt et placibile faciunt: quod verba detractionis euomunt: et in medium ducunt. Et sic Baron ex auro fecit vitulum placibile. ita illi ex moribus qui impediunt auditum sicut auribus auribus: facit eius vitulum perulatum: quod non sicut currere: sed leuiter discurrat. dum se per detractionem incipiunt mollires: vni deceptio detractiones alterius sub modo iociter se diuertere. ut notat Hugo de clau. anie.

Exempli

Quarto ocium obligat ad rationes inuicem: quod si ociosus nihil aliud faceret: nisi quod tempus suum sicut literis et ociosis ad perdit. tamen adhuc de his sicut in iudicio interrogabitur. et vix et difficile se excusa re poterit dicere domino. Mar. xij. De ois et vero ocioso quod locuri fuerit hoies super frater reddet rationes in die iudicii. Ociosus autem verbum secundum Beatus. est quod ratione iuste necitatur: aut intentione parte vultur carere: h. est: quod nulli potest et nulli obest. quia sicut verba solatoria. tamen risus puocarina nullus lesina sed leuitas: mentis ostentia. Et quod ita est: quod tunc ratione reddet ociosus de nugis. de adulariis: de detractionibus: et multis malis inde sequentibus. de his etiam ociosis dicit Berni. quod primo videtur leuias: sed bene pensata apparetur horrida: quod finali iudicio digne iudicanda. Unum habet de suo. Lepidus ociosa verba et vanas cogitationes non consistit: quod si a corpore mens euigilauerit: ea quod leuia existimat pestem quasi horrida et atrocita primoficit. Sed si quod iocosi et ociosi: huiusmodi ociosis delectant: quod solent se excusare dicentes in eorum gaudia curis inponenda esse: et addunt di. d. se alius non reformari societate duntaxat reputat. Hec excusatio licet sit aliquantulum tolerabilis secleribus oino tamen nulla est: de raris et regularibus: quod tali vbanitati non debet inuicem: cum os suum secleratum sit euangelio non scurrilitati: veritati non nugis et fabulis: quod in seclares nuge sicut sacerdotibus blasphemie. Hec oia tangit Berni. in li. d. p. Et in flo. li. vj. c. xi. Jo. v. dicit Egidi. d. regi. pnci. li. ij. pre. ij. c. xi. filie nobilitatis non sunt ociose dimittende. Sic enim vixit ne ociose viuatur et ut delectentur in opibus licitis: inistere duntaxat ca aliquid opera ciuilia. ut circa ea quod spectat ad gubernationem regni: vel circa regimen domus: vel circa aliquid alia licita exercitia: sic et mulieres ne ociose viuant: duntaxat se exercere in opibus licitis et honestis. Nam quod mulieres et maxime puelle ut plurimum domi stant: et non vacat ciuilibus opibus: ne regimini rei publice: et mens humana non potest esse ociosa. statim cum quod se non dat licitis exercitijs vagatur: et mens circa illicitas et cupias: quod magis cauendum est in

L

Exempli

D

ociosum
verbum

Exempli

Exempli

